

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Hramul parohiei noastre: **Duminica Tomiei**

Încredințarea lui Toma – icoană din biserica noastră

**Pe Tine
Hristoase,
Cel ce ai
înviat din
mormânt
ca un
Dumnezeu,
nu cu ochii
văzându-Te,
ci cu dorul
inimii
crezând, cu
cântări Te
mărim.**

Stihiră –
cântarea a noua

Evangelhia duminicii Ioan (20, 19-31)

19. Și fiind seară, în acea zi de nîtîi a săptămîinii, și ușile fiind încuiate acolo unde ucenicii erau adunați de frica Iudeilor, a venit Iisus și a stat în mijloc și le-a zis: "Pace vouă !"

20. Și zicând acestea, le-a arătat mâinile și coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii văzându-L pe Domnul.

21. Atunci Iisus le-a zis iarăși: "Pace vouă ! Așa cum Tatăl M-a trimis pe Mine, tot astfel și Eu vă trimit pe Voi".

22. Și zicând acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: "Luați Duh Sfânt !,

23. cărora le veți ierta păcatele, li se vor ierta; cărora le veți ține, ținute vor fi"

24. Dar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus,

25. Deci i-au spus lui ceilalți ucenici: "L-am văzut pe Domnul!" Dar el le-a zis: "Dacă nu voi vedea eu în mâinile Lui semnul cuielor și dacă nu-mi voi pune degetul meu în semnul cuielor și dacă nu-mi voi pune mâna mea în coasta lui nu voi crede"

26. Și, după opt zile, ucenicii Săi erau iarăși înlăuntru și Toma împreună cu ei. Și a venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijloc și a zis: "Pace vouă!"

27. Apoi i-a zis lui Toma: "Adu-ți degetul tău încoace; și vezi mâinile Mele; și adu-ți mâna ta și pune-o în coasta Mea; și nu fi necredincios, ci credincios !"

28. Răspunzând Toma I-a zis: "Domnul Meu și Dumnezeul meu !"

29. Iisus i-a zis iarăși: "Pentru că M-ai văzut, ai crezut; fericiți cei ce au crezut fără să fi văzut !"

30. Și încă alte minuni a făcut Iisus în fața ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta.

31. Iar acestea s-au scris, pentru ca voi să credeți că Iisus este Hristos, Fiul lui Dumnezeu; și, crezând, viață să aveți întru numele Lui.

„Sfântul Apostol Toma a atins cu mâinile sale trupul lui Hristos Cel înviat. Ca urmare, el a văzut și a simțit cu trupul și cu sufletul că Cel înviat este Iisus Cel răstignit. Dar când s-a atins de trupul omenesc al lui Iisus, Toma a mărturisit Dumnezeirea Lui, zicând: "Domnul Meu și Dumnezeul meu") S-a atins de trupul material, văzut și limitat, dar a mărturisit pe Dumnezeu Cel nematerial, nevăzut și nemărginit. Toma s-a atins de semnele Crucii și a mărturisit slava Învierii lui Hristos. S-a atins de semnele suferinței și ale morții trecătoare, dar a mărturisit puterea biruinței și a vieții veșnice. S-a atins de semnele lăsate în trupul lui Hristos de păcatele oamenilor (de trădare, de invidie, de ură și de violență), dar a mărturisit puterea iubirii lui Dumnezeu mai tare decât păcatul și moartea. S-a atins de semnele istoriei omenești care ucide, dar a mărturisit puterea iubirii veșnice a lui Dumnezeu care dă viață nesfârșită. S-a atins de semnele bolii păcatului omenesc, dar a mărturisit lumina vindecării dumnezeiești, ca să se împlinească profeția proorocului Isaia, care, cu sute de ani înainte, fiind inspirat de Duhul Sfânt și văzând duhovnicește pătimirile și rănilor lui Hristos Cel răstignit (cf. Isaia 53, 1-12), a rezumat taina legăturii dintre Cruce și Înviere în cuvintele: "...prin rănilor Lui noi toți ne-am vindecat" (Isaia 53, 5)

Din Pastorală de Sfintele Paști din anul 2005 a
Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Daniel,

Programul slujbelor de hram

➤ Sâmbătă, 7 mai 2005, ora 18.00:

Vecernia și Litia

➤ Duminică, 8 mai 2005:

• ora 8.00 – Utrenia

• ora 10.00 – Sfânta Liturghie

• ora 12.00 – Pomenire Ctitori

Toma - de la cunoaștere, la înțelegere

Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor și dacă nu-mi voi pune degetul meu în semnul cuielor și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede (Ioan 20, 25) – aceste cuvinte sunt luate adesea ca teme pentru a argumenta îndoiala sau necredința Apostolului Toma în Slăvita Înviere a lui Hristos. O analiză atentă asupra celorlalte Evanghelii evidențiază însă că nu doar Toma a fost necredincios, ci și ceilalți apostoli ai Mântuitorului. Sfântul Evangelist Marcu notează în versetele 10-14, cuprinse în capitolul al 16-lea, că ucenicii n-au crezut vestea Mariei Magdalena că L-a văzut pe Domnul viu. Mergând alți doi apostoli care-L văzuseră în drum spre o țarină să-i înștiințeze de acel fapt minunat petrecut, nici pe ei nu i-au crezut. În cele din urmă, Iisus li Se arată și-i mustră pentru necredința și împietrirea inimii lor.

Referatul Sfântului Luca (24, 10-43) este și mai edificator în acest sens. Vestirea apostolilor de către femeile mironosițe este considerată o “aiurare” (Luca 24, 11) sau, conform altor traduceri, “o scrânteală”, “vorbe goale” ori “delir”. Fiind relatată în continuare întâmplarea cu cei doi ucenici care mergeau spre Emaus, textul evanghelic evidențiază că aceștia erau cuprinși de întristare și că nu mai sperau, după trecerea a trei zile de la Răstignire, ca spusele Învățătorului lor să se împlinească. Acestea se pot cu ușurință observa și din limbajul sceptic, reticent, pe care îl utilizează, pomenind de vestea adusă lor de femeile mironosițe: “Niște femei de ale noastre ne-au spăimântat... zicând că au văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El este viu” (Luca 24, 22 – 23). Domnul însă avea să-i mustre pentru necredința lor (“ei însăpăimântându-se, credeau că văd duh” - Luca 24, 37), îndemnându-i – prin cuvinte asemănătoare celor adresate lui Toma în textul de la Ioan – să se uite la mâinile și picioarele Lui, să-l pipăie și să constate că nu e nălucă sau duh. Mai mult decât atât, pentru a-i convinge pe deplin, a șterge orice urmă de îndoială din mintea lor (pentru că, notează evangelistul Luca, ei încă nu credeau de bucurie, minunându-se), le cere de mâncare și mănâncă înaintea lor.

Așadar, nu doar Toma s-a arătat neîncrezător în Învierea lui Hristos, ci și ceilalți ucenici, după cum spune și una dintre cântările sărbătorii: “Ucenicii îndoindu-se, a opta zi a venit Mântuitorul înaintea lor, unde erau adunați și, pace dându-le, către Toma a grăit: Vino Apostole, pipăie mâinile în care au înfipt piroanele. O, nevinovata îndoială a lui Toma ! Inimile credincioșilor la cunoștință le-a adus, și cu frică a grăit: Domnul meu și Dumnezeuul meu, slavă Ție!”. Dar Toma are curajul de a-și mărturisi necredința, pentru ca prin rânduială dumnezeiască să-i încredințeze și pe ceilalți, transmitând peste veacuri adevărul Învierii lui Iisus, adevărul învățaturii Sale. “Nu în zadar – spun troparele sărbătorii - îndoindu-se Toma despre Învierea Ta, nu se pleca; căci apoi se străduia să o arate fără îndoială Hristoase, tuturor neamurilor. Drept aceea, prin îndoială, făcându-i pe toți să creadă, i-a învățat să zică: Tu ești Domnul,

Preaînălțate Dumnezeule, al părinților și al nostru, bine ești cuvântat!”

Toma s-a îndoit fiindcă a lipsit de la prima arătare a lui Hristos către ucenicii Săi. Adunați împreună la rugăciune, apostolii reprezintă și aici chipul Bisericii. De aceea, absența noastră de la “întâlnirea duminicală” cu Dumnezeu, absența noastră de la Sfânta Liturghie este asemenea atitudinii apostolului Toma. Pentru că reînnoirea credinței, perfecțiunea duhului fiecare credincios cu adevărat credincios, o trăiește în Sfânta Liturghie, în care găsește Împărăția lui Dumnezeu ce s-a apropiat, este deja printre oameni, în mijlocul și în interiorul lor. Participând la dumnezeiasca Liturghie avem descoperirea a două adevăruri: cât de nevăzut și de necuprins este Dumnezeu și totuși cât este de aproape de noi. Ca Dumnezeu și om El rămâne alături de noi și în noi. “Rămâneți în Mine și Eu în voi. Precum mlădița nu poate să aducă roadă de la sine, dacă nu rămâne în viță, tot așa nici voi, dacă nu rămâneți în Mine. Eu sunt vița, voi sunteți mlădițele. Cel ce rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic.” (Ioan 15, 4 -5). Ca Dumnezeu și om El șade pe scaunul neapropiat al Tatălui. Acest adevăr îl exprimă și una dintre cântările din Rânduiala Ceasurilor la Sfintele Paști, recitată în taină de preot și în cadrul Sfintei Liturghii, la căderea Sfintei Mese: *În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în iad cu tâlharul și pe scaun ai fost, Hristoase, cu Tatăl și cu Duhul, toate umplându-le, Cel ce ești necuprins”.*

Hristos se arată întotdeauna celor care se găsesc într-o stare duhovnicească corespunzătoare, pentru ca arătarea Sa să reprezinte pentru ei mântuire. Așa se va întâmpla și cu Toma, care după atingerea de trupul lui Hristos devine teolog (în sensul de cel care “vorbește despre Dumnezeu”) mărturisind: “Domnul meu și Dumnezeuul meu”. Am putea spune că mărturisirea celorlalți ucenici, care s-au mărginit la a-L recunoaște pe Hristos ca Învățătorul: “Am văzut pe Domnul!”, este întregită de mărturisirea lui Toma care are puterea de a recunoaște atât firea umană cât și cea dumnezeiască, ambele unite în Hristos cel Înviat din morți.

Înțelegem și de această dată că omul nu se poate mântui decât în colaborare Harul divin: “Căci Dumnezeu este Cel ce lucrează în voi și ca să voiți și ca să săvârșiți după a Lui bunăvoință” (Filipeni 2, 13). De notat este că Hristos nu vrea să oblige pe nimeni să creadă. Domnul “voiește ca toți oamenii să se mântuiască și să vie la cunoștința adevărului” (I Timotei 2, 4), dar dacă există suflete care aleg să meargă pe calea pierzării, este doar vina oamenilor ce-și întrebuițează libertatea spre rău: dacă noi nu voim, atunci mântuirea noastră nu este posibilă.

Sfântul Toma, cultivându-și libertatea de a cerceta adevărul, rămâne pentru noi toți mărturie a înțelegerii superioare a Revelației ce ne este accesibilă prin propriile simțuri, dar care nu ne „atinge” dacă nu ne străduim să înțelegem prin ea voia lui Dumnezeu.

A fi credincios astăzi

„*Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut*” (Ioan 20,29).

Rostite de Hristos cel Înviat, aceste cuvinte pun într-o nouă lumină cele nouă fericiri din predica Sa de pe munte, ca perspectivă și concluzie a acestora, subliniind starea de fericire pe care o aduce credința: dacă vrei cu adevărat să fii fericit, crede în Dumnezeu și raportează-ți viața la această credință !

Desigur, „*toți suntem credincioși*”, dar când e vorba de propria persoană, cu certitudine este nevoie luăm în seamă și o anumită disciplină a credinței. Expriarea evazivă de tipul: „eu am o credință a mea personală” lasă spațiu de „manevră” pentru cel rău și ne rupe de unitatea de simțire creștină, care, pornind de la degetul lui Toma ce s-a atins de trupul înviat al Mântuitorului și trecând prin conștiința și experiența umană a două milenii de viață în Hristos, se constituie în tezaur de sensuri și înțelesuri ale Învierii pentru creștinul de astăzi, în cununa de semnificații pentru Biserică și lucrarea ei în lume.

Vorbind de corectitudinea credinței, fără a mă referi la aspectele dogmatice sau canonice, aș semnala câteva reflexe distorsionate ale credinței, care, neluate în seamă, pot deveni surse de mari nefericiri:

1. **Credința pasivă.** Cu puternice rădăcini în stoicism, este o credință de tip pesimist, în care ușor găsim vinovat pe Dumnezeu pentru propriile neîmpliniri, fiind neglijată rugăciunea ca mijloc de angajare a Lui în viața noastră.

2. **Credința interesată** - totul este raportat la interesele personale. Cred, pentru că doresc să obțin, sau să mi se întâmple un anumit lucru, fără a mă întreba dacă ceea ce eu cer este în acord cu voia lui Dumnezeu. Iar dacă rugăciunea și credința nu au rezultatul așteptat, întristarea mea poate ajunge până la deznădejde.

3. **Credința fanatică** - afirmă cu tărie pe Dumnezeu, dar face din El un instrument al propriilor orgolii, ambiții sau al intereselor de grup. Întunecarea minții merge până la a face cele mai odioase fapte în numele lui Dumnezeu.

4. **Credința silogistică.** Aceasta transformă adevărurile credinței în subiecte antrenante pentru dezbateri ideologice sterile, fără a alinia viața personală la disciplina credinței. Apare o discrepanță între ceea ce afirmăm și ceea ce facem, uitând că adevărurile de credință întâi de toate se trăiesc, adică tebuie să aibă oglindire în faptele noastre.

5. **Credința pietistă** - se pune mereu accent pe aspectul sentimental-artistic al manifestării religioase, prin evocarea trecutului, dar cu puține soluții pentru prezent și viitor. Are bun impact asupra „spectatorilor” externi, dar generează mari dificultăți în aplicarea concretă a credinței

6. **Credința pătimasă** - este o încercare de compromis între viața morală promovată de disciplina credinței și patimile și păcatele personale. De obicei, începe de la tendința de a minimaliza propriile păcate și ajunge până la a relativiza moralitatea creștină izvorâtă din credință.

7. **Credința aberantă.** Dreapta credință este diluată într-o adunare aleatorie și chiar dezordonată de concepte, afirmații și atitudini pseudo-religioase care denaturează conștiința până la a ridica păcatul la rang de virtute sau manifestare de cult.

Pr. Mihai Mărgineanu

Evreu de neam, Sfântul Apostol Toma se distinge în rândul celor 12 apostoli ca un personaj aparte, măcinat pe de o parte de mrejele îndoielii, iar pe de altă parte manifestând o credință vie și lucrătoare. Din punct de vedere etimologic numele de “Toma” ar deriva din ebraicul “te’oma” (în greacă Didymos) care s-ar traduce prin “geamăn”. În acest sens, textele apocrife, îl numesc “geamăn al Domnului nostru Iisus Hristos” – informație care însă nu a fost confirmată. Se presupune doar că ar fi avut o soră geamănă, pe nume Lysia. De asemenea, în Evanghelia după Ioan îl găsim menționat de trei ori (Ioan 11, 16; 20, 24; 21,2) ca fiind numit “geamănul”.

Cât privește activitatea misionară a Sfântului Apostol Toma, scrierile hagiografice menționează faptul că a propovăduit Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos în părțile Indiei. Potrivit Tradiției, aici avea să primească sarcina de a construi un palat pentru regele Gundaphorus. Bani dați de regele Indiei pentru construirea palatului sunt cheltuiți de Apostol pe faptele de milostenie ce le-a făcut mereu cu săracii din acel ținut. Chemat de rege pentru a da socoteala, Sfântul Apostol Toma îi spune acestuia că i-a construit un palat mare în ceruri. Dar împăratul, neînțelegând aceste cuvinte rostite de apostol, va porunci ca acesta să fie de îndată întemnițat și supus la grele chinuri. Între timp însă, fratele regelui, Gad, se îmbolnăvește și moare, iar sufletul lui Gad se înalță la ceruri, unde îngerii Domnului aveau să-i arate palatul construit de Toma pentru regele Gundaphorus. Revenind pe pământ, Gad îi povestește fratelui său acea întâmplare minunată. Însăpăimântat regele Masdaeus îl eliberează pe Toma. Acesta avea să-și continue activitatea misionară, reușind să o convertească la credința creștină chiar și pe soția regelui. Desigur că acest fapt va întezi nemulțumirea regelui, ce ordonă întemnițarea din nou a Apostolului și uciderea acestuia. Trupul său a fost înmormântat la Calamina (Mylapore sau Mailapur), în apropiere de Madras. Locul unde a fost înmormântat este marcat de o veche cruce de piatră, deasupra căreia a fost ridicată o biserică care, după venirea în 1522 a portughezilor, a intrat în patrimoniul Bisericii Catolice. În anul 165 moaștele sale au fost aduse la Edessa, fiind transferate ulterior la Chios, trecând peste Marea Egee și mai apoi la Ortona, în Abruzzi. Biserica Ortodoxă a stabilit ca dată de pomenire a Sfântului Apostol Toma, data de 6 octombrie.

Prăznuirea sa este săvârșită și în această primă Duminică după Învierea Domnului, numită de altfel și Duminica Tomii, când prin Toma ne încredințăm și devenim părtași la realitatea Învierii. Datorită vieții și activității sale misionare, Sfântul Apostol Toma a rămas în istoria gândirii creștine un simbol al cunoașterii intuitive, al cunoașterii directe, nemijlocite, dar și al credinței neștrămutate în învățătura Domnului nostru Iisus Hristos, lucru întărit în mod clar prin moartea sa.

Pr. Viorel Mihalache

Cronică parohială în imagini: Paștele 2005

Cu bucurie în suflete am întâmpinat și în acest an Marea Sărbătoare a Învierii Domnului, "Sărbătoarea Sărbătorilor" așa cum este numită în Ortodoxie. Puțini sunt creștinii pe care marele praznic al Învierii Mântuitorului îi lasă reci și indiferenți, nedoritori să meargă la biserică în noaptea Sfințelor Paști, fie măcar și pentru a lua lumină. Aceasta pentru că Învierea lui Hristos, fără îndoială cel mai important eveniment din trecutul și istoria omenirii, constituie în același timp "pregustarea" propriei noastre învieri din morți, la sfârșitul veacurilor.

Dar suntem chemați a înțelege ceea ce trăim, pentru a nu ne transforma credința în sumă de automatisme, practici și tradiții nefundamentate. Pentru a nu acorda, spre exemplu, o atenție exagerată faptului de a aprinde cât mai repede lumânarea la chemarea preotului: "Veniți de luați lumină!", pentru ca mai apoi să uităm cu aceeași grabă de slujba ce a început.

Sfânta Înviere este un fapt minunat care nu se adresează doar creștinilor, ci întregii firi omenești, întregii creații, având un caracter universal. De aceea, slujba din această sfântă noapte a început afară, într-un cadru frumos amenajat pe

platoul din fața bisericii noastre. Măreția sărbătorii este dată și de prezența clerului și credincioșilor, cu lumânări în care parcă stă aprinsă credința vie în Hristos cel Înviat.

Atmosfera solemnă a slujbei a fost întregită de participarea Corului parohial care, alături de cântările obișnuite la Sfânta Liturghie, ne-a prilejuit bucuria

solemnă a slujbei a fost întregită de participarea Corului parohial care, alături de cântările obișnuite la Sfânta Liturghie, ne-a prilejuit bucuria

de a asculta imnele pascale alternativ în limba română și greacă. Slujba Sfintei Liturghii s-a încheiat cu rugăciunea de binecuvântare pentru carne, ouă, pască și cozonac, bucate tradiționale destinate pentru prima masă pascală pe care creștinii le aduc în coșuri frumos ornate.

de a asculta imnele pascale alternativ în limba română și greacă. Slujba Sfintei Liturghii s-a încheiat cu rugăciunea de binecuvântare pentru carne, ouă, pască și cozonac, bucate tradiționale destinate pentru prima masă pascală pe care creștinii le aduc în coșuri frumos ornate.

Duminică, 1 mai, la ora 13.00 s-a oficiat *Slujba Vecerniei Paștilor* – *Învierea a doua*, în cadrul căreia s-a citit Sfânta Evanghelie în 9 limbi (ebraică, greacă, slavonă, latină, italiană spaniolă, engleză, franceză și română), făcând trimitere desigur, la Vestirea Evangheliei către

toate neamurile. În același timp, suntem cu toții datori a vesti Cuvântul lui Dumnezeu și bucuria Învierii către toți oamenii pentru că viața creștină presupune de fapt o perpetuă misiune.

Taina Sfântului Maslu în perioada pascală

Ca și în ceilalți ani, până la sărbătoarea Pogorării Duhului Sfânt, în parohia noastră, în locul Tainei Sfântului Maslu, în fiecare vineri seara, începând cu ora 18.00, vom oficia Slujba Agheasmei și Acatistul Sfintei Învieri cu citirea tuturor pomelnicilor care se poartă la biserica noastră.

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax 211 273, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Preot Il Viorel Mihalache
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank.